

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@v.rada.gov.ua

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на своєму засіданні 3 листопада 2021 року (протокол № 83) розглянув проект Закону про внесення змін до статті 48 Закону України “Про вищу освіту” щодо мови освітнього процесу в закладах вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства (англійська мова, інші офіційні мови Європейського Союзу) (реєстр. № 5727-2 від 09.07.2021), поданий народними депутатами України Н. Піпою, Я. Юрчишином, Г. Васильченко, І. Констанкевич та іншими.

Цей законопроект є альтернативним законопроекту реєстр. № 5727 та законопроекту реєстр. № 5727-1.

Відповідно до Пояснювальної записки законопроекту його метою є «законодавче закріплення мови освітнього процесу в закладах вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства - англійська мова, інші офіційні мови Європейського Союзу».

Законопроектом пропонується внесення змін до статті 48 Закону України «Про вищу освіту», зокрема доповнення новою частиною, яка визначає, що «для іноземців, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, в окремих групах, що складаються виключно з іноземців та / або осіб без громадянства, навчання може здійснюватися англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу. При цьому заклади вищої освіти забезпечують вивчення такими особами державної мови».

Головне науково-експертне управління у своєму експертному висновку зазначило, що поданий альтернативний законопроект за своєю суттю повторює законопроект реєстр. № 5727, відтак ГНЕУ повторює висловлені до останнього зауваження та висловлює нові. Зокрема, ГНЕУ не вбачає потреби у виокремленні англійської мови поряд з «іншими офіційними мовами Європейського Союзу», зважаючи на те, що англійська мова належить до офіційних мов Європейського Союзу. Також ГНЕУ звертає увагу на термін набрання чинності законопроектом – «з дня, наступного за днем його опублікування». На думку Головного управління, Закон у разі його прийняття повинен вводитись в дію щонайменше через місяць після дня його опублікування.

Комітет з питань освіти, науки та інновацій отримав експертні висновки від:

1. Комітету з питань бюджету, який за наслідками розгляду прийняв рішення, що законопроект реєстр. № 5727-2 від 09.07.2021 матиме вплив на показники бюджету (збільшуватиме видатки державного та місцевих бюджетів на здійснення освітньої

діяльності закладами вищої освіти). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

2. Міністерства освіти і науки України, яке в межах компетенції не має зауважень та пропозицій до тексту законопроекту. Водночас звертає увагу на те, що положення законопроекту містять ризики щодо подальшого відтоку до країни-агресора іноземних студентів із пострадянських країн (частка усіх іноземних студентів, що навчаються в Україні скоротилася із 29,5 % у 2017-2018 роках до 20,5 % у 2020-2021 роках) та зменшенню відповідних надходжень до сфери освіти від навчання таких студентів.

3. Міністерства культури та інформаційної політики України, яке в межах компетенції підтримує законопроект реєстр. № 5727-2 із застереженнями з огляду на необхідність додаткового вивчення питання обмеження переліку іноземних мов, якими може здійснюватися навчання таких осіб.

4. Міністерства закордонних справ України, яке зазначає, що питання навчання іноземців, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, в окремих групах, що складаються виключно з іноземців та/або осіб без громадянства, іноземними мовами може бути врегульоване шляхом розширення міжнародної договірно-правової бази. Зокрема, йдеться про укладення відповідних документів з визначеними країнами задля закріплення взаємовигідного партнерства у сфері освіти на принципі взаємності, якими би передбачалося, що надання іноземним громадянам певних прав у сфері освіти здійснюється за умови, що громадяни України, які перебувають у відповідних іноземних державах, користуються аналогічними правами і пільгами. Така взаємність має встановлюватися міжнародним договором.

5. Інституту законодавства Верховної Ради України, який вважає редакцію законопроекту реєстр. № 5727 більш вдалою.

6. Національної академії правових наук України, яка пропонує відхилити законопроект реєстр. № 5727-2, оскільки його положення не відповідають положенням статті 10 Конституції України та Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», оскільки звужує коло мов, які можуть використовуватись в освітньому процесі, а також законопроект штучно обмежує права іноземних громадян.

Враховуючи вищезазначене, Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до статті 48 Закону України “Про вищу освіту” щодо мови освітнього процесу в закладах вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства (англійська мова, інші офіційні мови Європейського Союзу) (реєстр. № 5727-2 від 09.07.2021), поданий народними депутатами України Н. Піпою, Я. Юрчишиним, Г.Васильченко, І. Констанкевич та іншими, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України – члена Комітету, голову підкомітету з питань вищої освіти Ю. Гришину.

Голова Комітету

Сергій БАБАК

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Бабак Сергій Віталійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000660C310092258F00

Дійсний до: 26.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-24/3-2021/342730 від 05.11.2021

698804